Prawa małoletnich w postępowaniach sądowych

Wymiar sprawiedliwości przyjazny dziecku to taki, który gwarantuje poszanowanie i skuteczne egzekwowanie wszystkich praw dziecka na najwyższym możliwym poziomie.

Około 19 proc. ludności UE (95 mln) ma poniżej 18 lat. Małoletnia osoba może zetknąć się z systemem wymiaru sprawiedliwości państwa członkowskiego w różnych okolicznościach, bezpośrednio albo pośrednio, na przykład gdy popełni przestępstwo albo gdy jest świadkiem lub ofiarą przestępstwa, gdy ubiega się o azyl, gdy toczy się postępowanie w sprawie jej przysposobienia lub gdy jej rodzice spierają się w kwestii pieczy nad nią.

Postępowanie sądowe może mieć znaczny wpływ na życie osoby małoletniej, a jeżeli jest prowadzone w sposób nieprzyjazny dzieciom, może skutkować ograniczeniem lub naruszeniem jej praw. Ponadto, gdy w krajowych systemach sądowych brakuje przyjaznych dzieciom procedur i praktyk, osoby małoletnie znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji (np. dzieci niepełnosprawne lub dzieci-migranci) napotykają szczególne przeszkody w korzystaniu z przysługujących im praw.

Wszystkim osobom małoletnim należy zagwarantować prawo dostępu do wymiaru sprawiedliwości. Poza tym przez cały okres styczności z systemem wymiaru sprawiedliwości dzieci powinny być traktowane odpowiednio do ich wieku, szczególnych potrzeb, dojrzałości i poziomu zrozumienia, z uwzględnieniem ich ewentualnych trudności z porozumiewaniem się.

Potrzebne są jasne informacje na temat osób i procedur związanych z postępowaniami w sprawach dotyczących osób małoletnich, a także specjalny przegląd zapewniający poszanowanie ich praw. W związku z tym określono dwie kategorie: **dzieci jako podmioty postępowania sądowego** i **specjalne procedury** obowiązujące w państwach UE, w zależności od dziedziny prawa.

Pierwsza kategoria łączy ogólne elementy dotyczące dziecka jako osoby, takie jak odpowiedzialność karna lub cywilna, dostęp do pomocy prawnej, stosunek do szkoły/kształcenia, podejmowanie decyzji w zakresie opieki zdrowotnej, wyspecjalizowane sądy/instytucje lub wsparcie finansowe w postępowaniach przed sądem.

Druga kategoria ma na celu zebranie informacji na temat tego, w jaki sposób małoletni są traktowani w kontekście postępowań sądowych, i na temat szczególnego charakteru odpowiednich procedur karnych, cywilnych i administracyjnych w poszczególnych państwach członkowskich.

Ostatnia aktualizacja: 21/09/2020

Stroną zarządza Komisja Europejska. Informacje na tej stronie nie muszą odzwierciedlać oficjalnego stanowiska Komisji Europejskiej, nie ponosi ona również odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane czy odniesienia na niej zawarte. Więcej informacji na temat praw autorskich odnoszących się do stron UE znajduje się na stronie „Informacje prawne”.